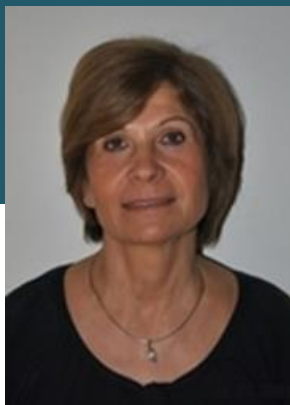

Nemzetközi tudományos konferencia: tények és tapasztalatok – interjú Benkő Zsuzsanna szociológussal

Dr. habil. Benkő Zsuzsanna, intézetvezető főiskolai tanár

Habilitált főiskolai tanár, szociológus. 1995-ben megalapította az Alkalmazott Egészségtudományi Tanszéket, melynek 2008-ig tanszékvezetője, majd az Alkalmazott Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Intézet intézetvezető főiskolai tanára. Kutatási területe: az egészségfejlesztés elmélete, valamint család, életmód, és egészségszociológiai témák. A hazai felsőoktatási egészségfejlesztési hálózat megalapítója és vezetője, a SZAB Orvostudományi Szakbizottsága Egészségfejlesztési Szakbizottságának elnöke.

Nagyszabású nemzetközi konferencián van túl az Alkalmazott Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Intézet. A tizenöt országból hetvenöt kutató részvételével, 2013. szeptemberében lezajlott konferencia sikereiről, a szervezési háttér munkákról beszélgettem Benkő Zsuzsanna tanárnővel.

Szervezett-e korábban az intézet ilyen jellegű konferenciát?

Igen, 1995-ben, nem sokkal a tanszék megalakulása után rendeztünk egy nagy országos konferenciát - *Állami és nem állami intézmények az egészségfejlesztésben, egészségnevelésben és mentálhigiénében* címmel -, amely az egészségfejlesztés magyarországi meghonosodásáról, legitimációjáról szólt, és persze kapcsolódott a felsőoktatáshoz, az egyes régiókban megvalósítható gyakorlati egészségfejlesztő programokhoz.

Már akkor elég sok külföldi partnerrel álltunk kapcsolatban, jöttek kollégák Hollandiából, Németországból, Angliából is. A hallgatói

létszámot tekintve hasonló méretű volt az 1995-ben rendezett, mint a mostani konferenciánk, de a szerkezete, struktúrája más volt. Az akkori előadásokon a „cölöpök leveréséről” volt szó, vagyis arról, hogy a magyarországi felsőoktatásban, a magyarországi gondolkodásban, gyakorlatban milyen módon, milyen formában lehet az egészségfejlesztést megvalósítani.

Néhány évvel később, 1998-ban - *Szakemberek és szakmaiság a mentálhigiénében Európában és Magyarországon* címmel – rendeztünk egy egészségfejlesztéssel foglalkozó nemzetközi konferenciát, amely még szélesebb nemzetközi részvétellel zajlott.

Mindkét rendezvényünkön több mint száz fő vett részt és mindkettő országos lefedettséggel valósult meg. A konferencián megjelent számos alapszakma képviselője, akik már az egészségfejlesztésbe ágyazottan fejtették ki gondolataikat. A képviselt alapszakmákból mára megszülettek az egészségfejlesztés rész-

diszciplínái, így az egészségpedagógia, egészség-szociológia, egészségpszichológia.

Lehet azt mondani, hogy ez a mostani - Aktív Szabadidő-eltöltés, Egészség és Jólét című - konferencia a korábbiaknak a folytatása?

Végigtekintve 1992-től napjainkig a *Szegedi Egészségfejlesztő Iskolának* az ilyen nagy rendezvényekben való részvételeit, ki lehet mondani, hogy ez egy nagyon jelentős eseménye a konferenciák említett felsorolásának. Az ilyen rendezvények adnak lehetőséget az egészségfejlesztés folyamatos szakmai, módszertani értelmezésére. Az országban dolgozó egészségfejlesztők továbbképzése szempontjából Szeged mindig nagyon fontos szerepet játszott, a mi intézetünk pedig, ebben a munkában mindig is kulcsszerepet töltött be, gondolok itt az *MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Orvostudományi Szakbizottság Egészségfejlesztési Munkabizottságának* tudományos üléseire, *workshopjaira*. Volt olyan rendezvényünk is, amelyen tizenhat - szakmájában elismert – kolléga vitatta meg az egészségfejlesztés felsőoktatásbeli helyét, szerepét, jövőbeli lehetőségeit.

A mostani konferenciáról elmondhatom, hogy igazán nagy célokat fogalmaztunk meg, már tervezése kezdeti stádiumában is. Valójában egy felkérésből született. A *Nemzetközi Szociológiai Társaság (International Sociological Association)* - amely egy kb. 4500 tagot számláló hatalmas nemzetközi tudományos szervezet - kért fel bennünket arra, hogy szervezzünk egy magyarországi konferenciát. Ennek a társaságnak egy nagyon jól szervezett kutatócsoportja az *Aktív Szabadidő-Eltöltési Kutatócsoport (RC13 Sociology of Leisure)*, melynek vezetője Ishwar Modi indiai professzor, aki egyben az *Indiai Szociológiai Társaság* elnöke is. Ishwar Modi kutatási területe az aktív szabadidő-eltöltés, és ő - az általa vezetett kutatócsoporttal együtt - nagy nemzetközi kapcsolat-

rendszerrel is rendelkezik. Amikor mi ebbe a kutatócsoportba bekerültünk, Modi professzor örömmel konstataulta, hogy nekünk is több évtizedes kutatómunkánk van az egészségfejlesztésben, és ennek alapján, a kutatócsoport nevében kérte, hogy pályázzunk egy magyarországi konferencia megrendezésére.

Milyen előzményei voltak a mostani konferenciának?

Az *Aktív Szabadidő-Eltöltési Kutatócsoport* Munkabizottságának minden évben van egy – más-más országban megrendezett - nemzetközi konferenciája. 2008-ban, amikor mi bekapcsolódtunk ebbe a munkába, akkor éppen Barcelonában volt. Tarkó Klára kolléganőm és én tanulni mentünk Spanyolországba, meg akartuk tudni, hogy az aktív szabadidő-eltöltésről mit mondanak a szociológusok – és természetesen azt is, hogy mit mondanak azok a pszichológusok, orvosok, sporttudományi szakemberek, akik ezt a témát kutatják. Nagyon sokat tanultunk Barcelonában, és örültünk Modi professzor úr felkérésének. Ezt követően Kínában rendezték a soros konferenciát, így Pekingben tartottunk előadást, majd 2011-ben Olaszországban, *Palermóban* voltunk. Tavalay pedig Argentínában, a *Buenos Airesben* rendezett konferencián az idei konferencia szervezési jogát mi nyertük meg. A következő rendezvény Japánban lesz, 2014-ben nemcsak az *Aktív Szabadidő-Eltöltési Munkabizottságnak*, hanem a *Nemzetközi Szociológiai Társaság* egészének a négyévente megrendezendő kongresszusára is sor kerül. Munkabizottságunk jövő évi rendezvényére – Tarkó Klára tanárnővel együtt - az elnöki szekcióban tartandó előadásra kaptunk felkérést.

Visszatérve az idei konferenciára, az volt a tervünk, hogy megkíséréljük összekapcsolni az aktív szabadidő-eltöltés és az egészséges életvitel érintkezésének területeit. Majd, miu-

tán összegyűjtöttük a legfőbbeket, mi magunk is meglepődünk ezek sokaságán. Tulajdonképpen ezek a kapcsolódási pontok öltöttek testet egy-egy szekcióban. Arról, hogy milyen jelentős mértékben kapcsolódnak az egészséget veszélyeztető tényezők elemei például az egészségtudományhoz, többek között Bitter István professzor úr, Szabó Gyula professzor úr, Hajnal Ferenc professzor úr tartottak előadást. Arról pedig, hogy milyen mértékben határozza meg a szabadidő az életmódot, az életstílust, a társintézetből Balogh László intézetvezető úr és Győri Ferenc tanszékvezető úr tartott - mások mellett - előadást. A spiritualitás – szabadidő-eltöltés kapcsolatát a zárándoklatokra vetítve elemezte a plenáris előadások első napi szekciójában - egy fantasztikus előadást tartva - Veena Sharma, indiai kolleganő. Ugyancsak a spiritualitás – szabadidő-eltöltés témájában fogalmazta meg gondolatait Kiss-Rigó László püspök úr, és egy helyi plébános, Thorday Attila is. Nagyon jól sikerült előadást tartott egy lengyel kolléga, Wojciech Świątkiewicz professzor úr is, a zárándoklatokról. Lengyelországban évente ötmillió ember kel útra és zárándokol. Csodálatosan összekapcsolódik a természeti környezet, a lelkiesség, a fizikai teljesítőképesség, az akaraterő és a szociális kapcsolati rendszer az ilyen utakon. Különböző térségek szabadidős aktivitásairól is szó esett, így például egy kis walesi falu lakóinak szabadidős tevékenységeit mutatta be Gaye Heathcote, angol professzorasszony. Egy másik angol kolléga - Karl Spracklen professzor - pedig, Habermas elméletét alkalmazta a szabadidő-eltöltés speciális területeire.

Nyilvánvalóan sok energia-befektetéssel járt a konferencia megszervezése. Milyen háttérfeltételek, előkészületek, személyi feltételek tették lehetővé, hogy megvalósuljon?

Egy konferencia szervezése általában két fontos elemből tevődik össze. A konferencia

szakmai súlyát, szakmai legitimációját az jelenti, hogy az az ország, amelyik vállalkozik egy ilyen nemzetközi konferencia megrendezésére, mennyire tudja az adott ország markáns, fajsúlyos szakmai szervezeteit ehhez a rendezvényhez megnyerni. Ebben nagyon eredményesek voltunk, hiszen a konferencia témájával érintkező alaptudomány-területeket képviselő tudományos társaságok - így a Pszichológiai Társaság, a Szociológiai Társaság, a Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Egyesülete, a Sporttudományi Társaság, az Országos Egészségfejlesztési Intézet – támogattak bennünket, szakmai szervezőként, szakmai ernyőként vállalták ezt a konferenciát. A Nemzetközi Szociológiai Társaság részéről pedig, a már említett Ishwar Modi professzor úrnak, az *Aktív Szabadidő-Eltöltési Kutatócsoport* elnökének a támogatását élveztük. Ez persze, csak az egyik oldala, előfeltétele a sikeres rendezvénynek. Ettől még nem lesz szép helyen a konferencia, nem lesz kellemes közeg a beszélgetésekre, ez még nem fogja biztosítani azt, hogy valóban eljusson a megfelelő szakemberekhez a konferencia híre, az előadás lehetősége. Ezeknek a feladatoknak a megszervezésére, összehangolására Tarkó Klára tanárnő vezetésével egy szervezőbizottság alakult meg az intézetben. A legapróbb részletekig mindent ki kellett találnunk, a leendő szekciók témájától a szponzorkeresésen át, az angolul jól beszélő hallgatók bevonásáig a vendégfogadásba. Az is fontos volt, hogy megfelelő helyet találjunk a konferenciaprogramok számára. A városháza díszterme egy csodálatos helyszín volt a nyitó plenáris előadások számára, majd a püspöki palota egy emelkedett helyszín volt az esti fogadásra, a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar szép nagytermei lehetőséget biztosítottak a második és a harmadik napon a szekcióülések elhelyezésére. Megmutattuk Szeged nevezetességeit, még egy vidéki kirándulást is szerveztünk, az ér-

deklődő vendégekkel a Mezőhegyesi Ménesbirtokra látogattunk el. Nagyon fontos része minden konferenciának az is, hogy biztosítva legyen uzsonna, kávé, vagy az, hogy legyen technikai segítő a számítógépek mellett a *PowerPoint*os előadások gördülékeny vetítéséhez, legyen angolul beszélő recepciós személyzet a vendégek fogadásához, stb. Az Alkalmazott Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Intézet hallgatói nagyon sokat segítettek, nélkülük nem tudtuk volna ezt a konferenciát ilyen színvonalon megszervezni.

Hallgatóinkat másképpen is bevontuk a közös munkába: soha nem volt még ezeken a konferenciákon olyan szekció, ahol a fiatal kutatók egy önálló szekcióban mutatkozhattak be kutatásaikkal. Az idén sor került erre, és nagy sikere volt. A záró plenáris ülésen, a konferencia értékelésekor mind a hazai, mind a külföldi szekcióvezetők kiemelték e szekció létesítésének ötletességét, hasznosságát, sikerességét, s mint egy itt született, hagyománnyá teendő értéket kezelték.

Vannak-e, és ha igen, milyenek a visszajelzések? Volt-e lehetősége tanárnőnek beszélgetni a konferencia résztvevőivel arról, hogy vajon miként értékelték a szegedi konferenciát, hogy érezték itt magukat?

Igen, nagyon sok pozitív visszajelzés érkezett.

Egy Walesben élő kolléganővel – aki a *Manchester Metropolitan University* intézetvezető professzora volt, s már 1993 óta szakmai kapcsolatban állunk vele, és férjével is – egy személyes találkozón sokat beszélgettem a konferencia után. Nagyon jól érezték magukat Szegeden, szakmai szempontból pedig kiválóan értékelték a konferenciát. Modi professzorral szintén sikerült többször beszélgetnem. Ő – nyilván az indiai társadalomnak a nagyon erősen a férfi nemre fókuszáló markáns vezetői stílusát képviselve –, hallatlan elismeréssel szólt a személyes beszélgetéseken is és a hivatalos fórumokon is a konferencia tartalmi és szervezési színvonaláról. Nagyon örültem annak is, hogy a magyarországi szakmai képviselők jól érezték magukat rendezvényünkön. A konferencia befejeztével tele volt a postaládám a köszönő e-mailekkel, ami nem egy bevett szokás. Általában egy konferencia után lezárul a kapcsolat, aztán majd egy másik konferencián Reykjavíkban, Göteborgban vagy Rómában találkozunk. Ezek a visszajelzések számomra azt jelentik, hogy jó munkát végeztünk, ebben a konferenciában benne volt az a szakmaiság és az a személyes gondoskodást sem nélkülöző vendéglátás is, mely a hallgatóinkat és az intézeti munkatársakat dicséri. Mindezek alapján eredményesnek tekinthetjük a mögöttünk álló konferenciát. ◀

Az interjút készítette: **Szente Réka**

rekreációs szervezés és egészségfejlesztés szakos hallgató

